

Palvelukuvaus yleisille kirjastoille

Tämä palvelukuvaus liitetään Saavutettavuuskirjasto Celian, (jäljempänä ”Celia”) ja Palvelukumppanin eli yleisen kirjaston, (jäljempänä ”kirjasto”) väliseen sopimukseen. Celian ja kirjaston yhteistyö perustuu seuraaviin lakeihin: laki Saavutettavuuskirjasto Celiasta (787/2022), laki yleisistä kirjastoista (1492/2016) ja tekijänoikeuslaki (404/1961). Sopimuksella sovitaan yhteistyöstä Celian ja kirjaston välillä. Sopimuksen tarkoituksena on tukea kirjastojen yhdenvertaisuustyötä siten, että Celia tuottaa maksutonta aineistoa ja ylläpitää palvelua, joita kirjastot voivat tarjota lukemisesteisille asiakkailleen.

Tässä palvelukuvauksessa määrätään yksityiskohtaisemmin sopimuskumppaneiden oikeuksista ja velvollisuuksista.

Osapuolet sitoutuvat siihen, että Celia voi muuttaa yksipuolisesti tätä palvelukuvausta ja sen sisältöä toimittamalla Palvelukumppanille uuden version palvelukuvauksesta kirjallisessa muodossa. Muutostarve voi johtua lainsäädännön muutoksesta tai muusta syystä, jonka takia Celialla on tarve tarkistaa tai muuttaa tätä palvelukuvausta ja sen sisältöä. Ellei muuta ole erikseen kirjallisesti sovittu, uusi palvelukuvaus sisältöineen tulee voimaan aikaisintaan kolmenkymmenen (30) päivän kuluttua sen vastaanottamisesta.

Celian oikeudet ja velvollisuudet

- Celia tuottaa ja tarjoaa kirjastoille aineistoja lainattavaksi edelleen kanaviensa kautta kirjaston lukemisesteisille asiakkaille.
- Celian tuottamat aineistot ja palvelut ovat kirjastoille maksuttomia.
- Celia neuvoo palveluidensa käytössä sekä tuottaa kirjastoille ohjeita ja materiaaleja.
- Celia ylläpitää verkkopalvelua ja kuuntelusovellusta.
- Celia vastaa asiakasrekisteristä, jota kirjastot täydentävät ja muokkaavat.
- Celia vastaa kirjaston määrittämien asiakkaiden tietojen käsittelyyn oikeutettujen henkilöiden, eli rekisteröijien rekisteristä, jota kirjastojen Pääkäyttäjät hallinnoivat.

- Celia vastaa Pääkäyttäjien rekisteristä ja hallinnoi sitä.
- Celia lähettää Pääkäyttäjälle kirjaston käyttöön tarkoitetut verkkopalvelu- ja kuuntelusovellustunnukset sekä tunnukset, joilla Pääkäyttäjä hallinnoi rekisteröijien tunnuksia.
- Celia selvittää tietoon tulleet palvelun väärinkäytösepäilyt, tekee tarvittaessa rikosilmoituksen ja asettaa asiakkaan lainauskieltoon tai lainaus- ja käyttökieltoon Celian käytösääntöihin perustuen.
- Celia antaa ohjeita sen osalta, kuinka aineiston ja palveluiden luvaton käyttöä sekä mahdollista väärinkäyttöä voidaan valvoa ja estää.

Kirjaston oikeudet ja velvollisuudet

- Kirjastossa sovitaan, kuka toimii Pääkäyttäjänä.
- Kirjastot voivat halutessaan sopia yhteistyöstä keskenään siten, että useammalla kirjastolla on yksi yhteinen Pääkäyttäjä.
- Kirjastossa sovitaan, ketkä liitetään rekisteröijiksi ja miten henkilöstön koulutus järjestetään.
- Kirjasto välittää tietoa Celian palveluista oman kuntansa alueella.
- Kirjastossa sovitaan työnjako, millä tavalla kirjasto esittelee Celian palveluja.
- Kirjasto varmistaa, että koko kirjaston henkilöstö tuntee Celian palvelut.
- Kirjaston henkilökunnalla on oikeus tutustua palveluun ja käyttää palvelua ylläpitääkseen osaamistaan.
- Kirjasto ilmoittaa Celiaan viipymättä mahdollisista havaituista väärinkäytösepäilyistä.
- Kirjasto välittää asiakkaille tiedon Celian palvelun käyttörajoituksista.
- Kirjasto huolehtii siitä, että kirjaston kokoelmaan luetteloidut Celian aineistot on merkitty Celian ohjeistuksen mukaisesti.

Pääkäyttäjän oikeudet ja velvollisuudet

- Pääkäyttäjä on kirjastonsa yhteyshenkilö Celiaan.
- Pääkäyttäjä jakaa kirjaston yhteiskäyttötunnukset verkkopalvelun ja kuuntelusovelluksen käyttöön henkilökunnalle.
- Pääkäyttäjä luo rekisteröijälle tunnukset, joilla rekisteröijä hallinnoi Celian henkilöasiakkaiden asiakastietoja.

- Pääkäyttäjä huolehtii, että rekisteröijä poistetaan, kun tämä ei enää tee rekisteröintejä; esim. työtehtävät muuttuneet tai työpaikka vaihtunut.
- Pääkäyttäjä voi olla kuka tahansa henkilöstöstä, jolle tehtävä on sovittu.
- Pääkäyttäjä vastaa vain oman yksikkönsä rekisteröijien hallinnoinnista. Poikkeuksena tästä voivat olla kirjastot, jotka sisäisesti sopimalla voivat vastata lisäksi muiden yksiköiden (esim. sivukirjastojen tai lähikirjastojen) rekisteröijien hallinnoinnista.
- Pääkäyttäjän vaihtumisesta ollaan yhteydessä Celiaan.
- Jos rekisteröijien hallinnointi hoidetaan muussa yksikössä, niin kirjastolla ei ole omaa Pääkäyttäjää. Silloin kirjaston Celia-asiakkuuteen ja lainauksen yhteistunnukseen liittyvä yhteyshenkilö on omasta henkilökunnasta valittu henkilö. Hän jakaa tunnukset verkkopalvelun ja kuuntelusovelluksen käyttöön oman yksikkönsä henkilökunnalle ja on tarvittaessa yhteydessä Celiaan.

Rekisteröijän oikeudet ja velvollisuudet

- Rekisteröijä hallinnoi Celian henkilöasiakkaiden asiakastietoja.
- Rekisteröijällä on pääsy vain omaan yksikkönsä liitettyjen Celia-asiakkaiden tietoihin.
- Rekisteröijä liittää lukemisesteisiä henkilöitä Celian palveluun uusiksi asiakkaiksi.
- Rekisteröijä varmistaa, että asiakas on tietoinen Celian palvelun käyttörajoituksista.
- Rekisteröijä varmistaa liittämisen yhteydessä uuden asiakkaan henkilöllisyyden pyytämällä henkilöllisyystodistusta tai kysymällä henkilötunnusta.
- Rekisteröijä varmistaa, että alle 15-vuotiaalla henkilöllä on rekisteröityessään huoltajansa suostumus Celian asiakkuuteen.
- Rekisteröijä ilmoittaa tiedon asiakkaan liittämisestä erityisaineistojen (koskettelu- ja pistekirjat) lainaajaksi Celiaan.
- Rekisteröijä voi hakea asiakastietoja ja muokata niitä. Rekisteröijää sitoo ajallisesti rajoittamaton vaitiolovelvollisuus.

Asiakkaan oikeudet ja velvollisuudet

- Liittämisen yhteydessä asiakas saa käyttöoikeuden ja tunnukset Celian palveluihin.
- Asiakas sitoutuu noudattamaan Celian käyttösääntöjä.
- Asiakas ilmoittaa muutoksista yhteystiedoissaan tai palvelun sisällössä kirjastoon tai Celiaan.

Celian aineisto

- Celian aineisto on rajattu vain lukemisesteisten henkilöiden lainattavaksi.
- Kirjasto voi tunnuksillaan lainata Celian aineistoja kirjaston käyttöön.
- Kirjaston henkilökunta voi käyttää Celian aineiston esittelyyn ja lukemisesteisille suunnattuihin kirjavinkkauksiin.
- Kirjasto voi perustaa CD-aineistosta kokoelman osaksi kirjaston kokoelmaa. Kirjasto voi lainata Celiasta enintään 100 CD-levyä kuukaudessa. CD-lainausta kirjastoille päättyy 31.8.2025.
- Erityisaineistojen lainaamisessa (koskettelu- ja pistekirjat) esimerkiksi näyttelytarkoitukseen kirjasto on yhteydessä Celiaan.

Tilastointi

- Kirjasto liittää opetus- ja kulttuuriministeriön tilastoihin Celiasta koskevat, pyydetyt luvut kuntakohtaisesti.
- Celia julkaisee vuosittain verkkosivuillaan kuntakohtaiset kokonaislainatilastot.

